

Tematické okruhy ke SZZK z psychologie pro bakalářský obor PPZ

1. Předmět psychologie, její význam pro pedagogické pracovníky.
Kvalitativní rozdíl mezi vědeckou psychologií a praktickou psychologií běžného života.
2. Hlavní směry psychologie a základní teoretické obory v psychologii.
Které výzkumné a diagnostické metody se užívají k poznávání psychiky a osobnosti?
3. Determinace vývoje jedince, obecné principy duševního vývoje.
Zvláštnosti psychického vývoje v pubescenci a adolescenci.
4. Učení – zákony, funkce, specificky lidské formy učení.
Fenomén humánní paměti, jeho aplikace při učení a sebevzdělávání.
5. Kognitivní procesy.
Funkce vnímání, představivosti, fantazie a její rozvoj u žáků.
6. Myšlení a řeč. Formy myšlení a myšlenkové operace.
Způsob a význam řešení problémů.
7. Pozornost a její rozvoj.
Jak se projevují poruchy pozornosti u žáků?
8. Inteligence – vymezení, druhy, typy.
Možnosti a způsoby práce a rozvoje inteligence.
9. Emoce a emocionální zralost.
Emoční inteligence – vymezení, možnosti rozvoje u dětí školního věku.
10. Motivace a její vliv na výkon osobnosti.
Jak je možno motivaci ovlivňovat?
11. Význam psychohygieny při učení a v pracovní činnosti.
Chování a jednání – shody a rozdíly.
12. Volní jednání a náročné životní situace.
Jaké techniky vyrovnávání se s NŽS lze využívat ve školské praxi?
13. Základní typy obranných mechanismů.
Jak provázet dítě k vyšší psychické odolnosti.
14. Osobnost a její modely. Objasněte základní pojetí osobnosti dle hlavních přístupů.
(Behavioristický, psychoanalytický S. Freuda, kognitivní psychologie).
15. Vysvětlíte hlavní hybné síly ontogeneze.
Které skupiny činitelů působí na osobnost žáka?
16. Struktura osobnosti.
Objasněte na zvoleném souboru osobnostních vlastností, jak se projevují v psychice jedince.

17. Typologie osobnosti.
Vytváření postojů a jejich změny.
18. Vývojové periodizace.
Vývoj intelektu a psychosociální vývoj. (Období vývoje dle J. Piageta a E. Eriksona).
19. Vývojové periodizace.
Vývoj morálky a sexuální vývoj. (Období vývoje dle J. Piageta a E. Eriksona).
20. Školní zralost a připravenost pro školu – vymezení a diagnostika.
Zvláštnosti psychického vývoje v dětství a v pubescenci, ohrožení vývojového procesu.
21. Socializace ve vývoji dítěte.
Rozvoj dětské identity a vytváření vlastního JÁ.
22. Socializace v rodině.
Výchovné styly, typy dysfunkčních rodin a jejich vliv na vývoj dítěte.
23. Sociální komunikace.
Zvláštnosti komunikace ve škole.
24. Sociální skupiny. Metody práce se skupinou, poznávání pozice jedince ve školní třídě.
Jak může edukátor ovlivňovat klima třídy?
25. Neurotické a úzkostné poruchy.
Možnosti prevence, diagnostiky, léčby a pomoci.

Literatura:

- ATKINSONOVÁ, R.L. a kol. *Psychologie*. Praha: Portál, 2003.
- ČÁP, J., MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*. Praha: Portál, 2001.
- DAVIDO, R. *Kresba jako nástroj poznání dítěte*. Praha: Portál, 2001.
- ERIKSON, E.H. *Dětství a společnost*. Praha: Argo, 2002.
- FONTANA D. *Psychologie ve školní praxi*, Praha: Portál 1996
- GAJDOŠOVÁ, E., HERÉNYIOVÁ, G. *Rozvíjení emoční inteligence žáků*. Praha, Portál, 2006.
- GILLERNOVÁ, I. A KOL. *Slovník základních pojmů z psychologie*. Praha: Fortuna, 2000.
- GOLEMAN, D. *Emoční inteligence*. Praha: Columbus, 1997. .
- HARTL, P, HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*, Praha 2010
- HAYESOVÁ, N. *Základy sociální psychologie*. Praha, Portál, 1998.
- HAYESOVÁ, N. *Aplikovaná psychologie*. Praha, Portál, 2003.
- HILL, G. *Moderní psychologie*. Praha: Portál, 2004

- HOSKOVCOVÁ, S. *Psychická odolnost předškolního dítěte*. Praha: Grada, 2006
- HORÁKOVÁ-HOSKOVCOVÁ, S.; SUCHOCHLEBOVÁ-RYNTOVÁ, L. *Výchova k psychické odolnosti dítěte*. Praha: Grada, 2009
- JANOUSEK J., HOSKOVEC. J., ŠTIKAR J. *Psychologický atlas*, Praha: Akademia 1992
- KERN H. A KOL. *Přehled psychologie*, Praha: Portál 2000.
- LANGMEIER J.: *Vývojová psychologie pro dětské lékaře*, Avicenum 1991.
- LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*. Praha: Grada, 2006.
- LANGMEIER, J., MATĚJČEK, Z. *Psychická deprivace v dětství*. Praha: Avicenum, 1974.
- LANGOVÁ, M., HEŘMANOVÁ, V. *Vybrané problémy utváření sociálního klimatu školy a třídy*, PF UJEP Ústí n.L. 2007
- MATĚJČEK, Z. *Rodiče a děti*. Praha: Avicenum, 1986.
- MATĚJČEK, Z. *O rodině vlastní, nevlastní a náhradní*. Praha, Portál, 2004.
- NAKONEČNÝ, M. *Základy psychologie*. Praha: Academia, 1998.
- NAKONEČNÝ, M. *Sociální psychologie*. Praha: Academia, 2000.
- PIAGET, J. *Psychologie inteligence*. Praha: SPN, 1970.
- PIAGET, J., INHELDEROVÁ, B. *Psychologie dítěte*. Praha: Portál, 2000.
- PŘÍHODA, V. *Ontogeneze lidské psychiky*. Praha, 1983
- ŘÍČAN, P. *Cesta životem*. Praha: Portál, 2004.
- ŘÍČAN, P., KREJČÍŘOVÁ, D. a kol. *Dětská klinická psychologie*. Praha: Grada, 1997.
- ŘÍČAN, P. *Psychologie – příručka pro studenty*. Praha: Portál, 2005
- SHAPIRO, L.E. *Emoční inteligence dítěte její rozvoj*. Praha, Portál, 1998.
- SMÉKAL, V., LACINOVÁ, L., KUKLA, L. (eds.) *Dítě na prahu dospívání*. Brno, Barristel&Principal, 2004.
- STUHLÍKOVÁ, I. *Základy psychologie emocí*. Praha: Portál, 2002.
- SAWICKI, S., WEDLICHOVÁ, I., FLEISCHMANN, O. : *Osobnost a náročné životní situace*, PF UJEP Ústí n.L. 2008.
- VÁGNEROVÁ, M. *Úvod do psychologie*. Praha: Karolinum, 2001.
- VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie*. Praha: Portál, 2000.
- VÁGNEROVÁ, M. *Školní poradenská psychologie pro pedagogy*. Praha: Karolinum, 2005.
- VYMĚTAL, J. *Lékařská psychologie*. Praha: Portál, 2003.
- VÝROST, J., SLAMĚNÍK, I. *Aplikovaná sociální psychologie I*. Praha: Portál, 1998.
- VÝROST, J., SLAMĚNÍK, I. *Aplikovaná sociální psychologie II*. Praha, Grada, 2001.